حکومەتی هەرێمی کوردستان -عێراق
سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی
بەڕێوەبەرایەتی تۆمار

Setting Clinical and Professional Excellence
Kurdistan Regional Government-Iraq
Council of Ministers
Ministry of Higher Education & Scientific Research
Kurdistan Higher Council of Medical Specialties

اقليم كوردستان - العراق
مجلس الوزراء
وزارة التعليم العالي والبحث العلمي
المجلس الكوردستاني الأعلى للأختصاصات الطبية
مديرية التسجيل

ژمارە: ١٢٧٧
ڕێکەوت ١٨/ ٧/ ٢٠٢٢ زایینی
/ /٢٧٢٢ کوردی

No:
Date: / /2022

وەزارەتی خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی
ئەنجومەنی کوردستان بۆ پسپۆریە پزیشکییەکان
دەرکــــــــردە

بۆ/ وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی/ نووسینگەی بەڕێز جەنابی وەزیر

وەزارەتی تەندروستی/ نووسینگەی بەڕێز جەنابی وەزیر

بابەت/ وەرگرتنی دۆکیومێنتی ئارەزوومەندان بۆ خوێندن و ڕاهێنان بۆ ساڵی 2022 - 2023

سڵاو و ڕێز.

پاڵپشت بە ڕێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی ژمارە (١١٥٠١) لە ڕێکەوتی ٢٠٢٢/٧/٦ کە تایبەتە بە مەرج و ڕێنمایەکانی وەرگرتن لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بۆ ساڵی خوێندنی ٢٠٢٢ - ٢٠٢٣، ئاگاداری بەڕێزتان دەکەینەوە کەوا ئەنجومەنەکەمان دەست دەکات بە وەرگرتنی دۆکیومێنتی ئەو بەڕێزانەی کە ئارەزووی خوێندنیان هەیە لە ئەنجومەنەکەمان بۆ ساڵی خوێندنی ٢٠٢٢ - ٢٠٢٣، ئەوا دەتوانن بەڵگە و دۆکیومێنتە داواکراوەکان پێشکەش بە بەڕێوەبەرایەتی تۆمار بکەن لە ڕێکەوتی ٢٠٢٢/٧/١٨ تاکو ٢٠٢٢/٨/١٨.

لەگەڵ ڕێزدا....

هاوپێچ/ وێنەیەک لە مەرج و بەڵگەنامە داواکراوەکان (٦) شەش لاپەرە.

پ.د. ئاریانا خالص جواد
سەرۆکی ئەنجومەنی باڵای کوردستان
بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی

وێنەیەك بۆ :

- وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی // بریکاری بەڕێز جەنابی وەزیر/ بۆ زانین و لەگەڵ ڕێزد.
- نووسینگەی بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن // لەگەڵ ڕێزدا
- نووسینگەی بەڕێز یاریدەدەری سەرۆکی ئەنجومەن بۆ کاروباری کارگێڕی و دارایی// لەگەڵ ڕێزدا
- وەزارەتی خوێندنی باڵا و تو یژینەوەی زانستی // فەرمانگەی توێژینەو و پەرەپێدان // بۆ زانین و لەگەڵ ڕێزد.
- نووسینگەی ئەنجومەنە پسپۆریەکانی زانستی// بۆ زانین و ئەنجامدانی کاری پێویست لەگەڵ ڕێزدا.
- بەڕێوەبەرایەتی تاقیکردنەوەکان / بۆ زانین و لەگەڵ ڕێزدا.
- بەڕێوەبەرایەتی تۆمار// بۆ زانین و ئەنجامدان کاری پێویست لەگەڵ ڕێزدا.
- دەرکردە.

ڕێنمایی پێشکەشکردن و وەرگرتن بۆ پرۆگرامەکانی ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی بۆ ساڵی خوێندنی (٢٠٢٢-٢٠٢٣)

مەرجە گشتیەکان:

1- بەدەستهێنانی نووسراوی لارینەبوون لە شوێنی کارکردنی ئێستای پێشکەشکار بە پێی ڕێنماییەکانی وەزارەتی تەندروستی.
2- بەڵگەنامەی پوختەی ڕاژە.
3- مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی: بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:

أ- مەرجی بڕوانامەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی بۆ گشت پێشکەشکارانی پسپۆڕی گشتی و پسپۆڕی وورد بریتی دەبێت لە (IELTS- Academic: 6, TOEFL-PBT:541, TOEFL-IBT:72, Pearson PTE-Academic: 58) و دوا مۆڵەت بۆ پێشکەشکردنی بڕوانامەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی پێش تاقیکردنەوەی کرداری (پراکتیکی) کۆتاییە. بە پێچەوانە بە سەرنەکەوتوو هەژمار دەکرێت.

ب- سەبارەت بە ئەنجامدانی تاقیکردنەوەی بڕوانامەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی کە لە سەرەوە ئاماژەی پێدراوە وەکو (IELTS-Academic, TOEFL-PBT, TOEFL-IBT, Pearson PTE-Academic) تەنها لە سێنتەرەکانی پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان (هەولێر و سلێمانی و دهۆک) کاری پێدەکرێت، هەروەها لەگەڵ وڵاتانی (ئەمەریکا و بەریتانیا و کەنەدا و نیوزلەندا و ئوسترالیا). بە پێچەوانەوە کاری پێناکرێت.

ج- بڕوانامەی تاقیکردنەوەی نێودەوڵەتیەکانی زمانی ئینگلیزی وەکو (IELTS-Academic, TOEFL, Pearson PTE-Academic) بۆ ماوەی (٣) سێ ساڵ (لەسەر بنەمای ڕێکەوتی تاقیکردنەوە) کاری پێدەکرێت بە مەرجێک ئەو بڕوانامەی کە ماوەی (٢) دوو ساڵیان بەسەردا تێپەڕیووە، پێویستە پێشووتر ڕاست و دروستی بۆ بڕوانامەکانیان ئەنجام درابێت.

4- بەڵگەنامەی پشکنینی پزیشکی کە پێشکەشکار هیچ نەخۆشیەکی گواستراوە (الامراض الانتقالية) و هیچ بەربەستێکی تەندروستی لە بەردەم بەردەوام بوون لە پرۆسەی خوێندن و ڕاهێنان نییە.
5- تەمەنی پێشکەشکار بۆ خوێندنی ئاسایی نابێت لە (٥٠ ساڵ) زیاتر بێت، بە پێچەوانەوە پێشکەشکار دەتوانێت بە سیستەمی پاراڵێل پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکات.
6- مەرجە پێشکەشکار خاوەنی ڕەگەزنامەی عێراقی بێت، بە پێچەوانەوە پێشکەشکار دەتوانێت بە شێوازی پاراڵێل پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکات.

مەرجە تایبەتەکان:

1- پزیشکەشکارانی پسپۆڕی تیشک و سۆنار (Radiology) مەرجە دوو ساڵی لە خولی راهێنانی تیشک (دورة تدريب الاشعة) یاخود دوو ساڵ نیشتەجێی دێرین (مقيم اقدم)ی لە پسپۆڕیەتی تیشک و سۆنار (Radiology) تەواو کردبێت.

2- مەرجی خوێندن و ڕاهێنان لە پسپۆڕی (Clinical Hematology) بە دوو شێوە دەبێت:

أ- ئەگەر هاتوو پزیشکەشکار بڕوانامەی بۆرد یاخود هاوتای بۆرد (بۆردی هەناو)ی هەبێت، ئەوە ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) سێ ساڵ دەبێت.

ب- ئەگەر هاتوو پزیشکەشکار هەڵگری بڕوانامەی بکالۆریۆس بوو، ئەوا دەبێت ساڵێک وەکوو پزیشکی نیشتەجێی دێرین خزمەتی هەبێت لە یەکێک لەم بەشانەی خوارەوە:
(هەناو، نەخۆشیەکانی خوێن، نەخۆشیەکانی گرێ (الاورام)، هەروەها مەرجی پلەبەندی نایانگرێتەوە و ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٥) پێنج ساڵ دەبێت.

ج- هەڵگری بڕوانامەی بۆردی (Hematopathology) خوێندنیان بۆ ماوەی (٤) چوار ساڵ دەبێت.

3- مەرجەکانی خوێندن و ڕاهێنان بۆ ئەم پسپۆڕیانەی خوارەوە بەو دوو شێوەیە دەبێت:

Cardiovascular Medicine, Respiratory Medicine, GIT, Nephrology Medicine, Digestive Surgery, Rheumatology

أ- ئەگەر پزیشکەشکار هەڵگری بڕوانامەی بۆرد بوو ئەوە ماوەی خوێندن و ڕاهێنانی (٣) سێ ساڵ دەبێت.

ب- ئەگەر پزیشکەشکار هەڵگری بڕوانامەی بکالۆریۆس بێت، ئەوا ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٥) پێنج ساڵ دەبێت، هەروەها ساڵێک وەکوو نیشتەجێی دێرین خزمەتی هەبێت لە بەشی هەناوی گشتی یاخود ئەو بەشەی کە پێشکەشی دەکات.

4- مەرجی خوێندن و ڕاهێنان لە پسپۆڕیەتی (Endocrinology):

أ- تەنها هەڵگرانی بڕوانامەی بۆرد یاخود هاوتای بۆرد دەتوانن پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکەن.

ب- ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) سێ ساڵ دەبێت.

5- مەرجی خوێندن و ڕاهێنان لە پسپۆڕی (Digestive Surgery):

پزیشکەشکار دەبێت هەڵگەری بڕوانامەی بۆرد یاخود هاوتای بۆردی هەبێت لە بەشی نەشتەرگەری گشتی.

6- ئەم پسپۆڕیانەی خوارەوە پێویستیان بە پلەبەندی نیە وەکوو مەرج لە حاڵەتی پێدانی ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی تەندروستی بە پێی یاسا بەرکارە پەیوەندیدارەکان:

(Anesthesia, Psychiatry, Intensive Care Medicine, Emergency Medicine)

7- مەرجی خوێندن و راهێنان لە پسپۆڕی (Clinical Pharmacy):

أ- دەبێت (١) یەک ساڵ وەکو دەرمانسازی نیشتەجێی خولاو خزمەتی فعلی هەبێت.

ب- دەبێت (١) یەک ساڵ وەکو دەرمانسازی پلەبەند خزمەتی هەبێت.

8- مەرجی خوێندن و ڕاهێنان لە پسپۆڕیەتی: Intensive Care Medicine

هەمان مەرجە گشتیەکان پەیرەو دەکرێت لەم پسپۆڕیەتیە و پێویستی بە ماوەی پلەبەندی نیە. بۆ (Track I) لە حاڵەتی پێدانی رەزامەندی لە لایەن وەزارەتی تەندروستی بە پێی یاسا بەرکارە پەیوەندیدارەکان.

*بۆ (Track II) هەڵگرانی بروانامەی بۆرد ئەوانەی هەڵگری بروانامەن لەم بەشانەی خوارەوە دەتوانن پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکەن لەم پسپۆڕیە:

General Surgery, Cardiothoracic Surgery, Neurology, Anesthesia, Internal Medicine, Pediatrics, Emergency Medicine, Cardiology, Respiratory Medicine, Nephrology

9- مەرجی خوێندن و ڕاهێنان لە پسپۆری (Pediatric Surgery):

مەرجە پێشکەشکار یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرینی هەبێت لە بەشی (Pediatric Surgery) یاخود لە بەشی نەشتەرگەری گشتی.

10- مەرجی خوێندن و راهێنان لە پسپۆڕی (Special Care Dentistry): پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە.

11- مەرجی خوێندن و ڕاهێنان بۆ پسپۆڕیەتیەکانی (Health Administration, Infectious Disease Control):

أ- پێشکەشکار پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە وەکوو مەرج.

ب- تەنها دەرچووانی کۆلێژی پزیشکی گشتی دەتوانن پێشکەشی پسپۆڕی (Infectious Disease Control) بکەن.

ج- دەرچووانی کۆلێژەکانی دەرمانسازی و پزیشکی ددان دەتوانن پێشکەشی پسپۆڕی (Health Administration) بکەن.

د- خوێندن و ڕاهێنان لە پسپۆڕیەتی (Dental Public Health) تەنها دەرچووانی کۆلێژی پزیشکی ددان دەتوانن پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکەن لەم بەشە و مەرجە پێشکەشکار ساڵێک خزمەتی وەکو پلەبەند هەبێت.

12- بۆ ئەم بەشانەی خوارەوە پێویست بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین ناکات وەکو مەرج:

Family Medicine, Community Medicine, Health Administration, Special Care Dentistry, Dental Public Health, Restorative dentistry, Orthodontics, Maxillofacial & Oral Medicine, Infectious Disease Control, Clinical Pharmacy, Intensive Care Medicine, Psychiatry

13- مەرجی دوو ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرین بۆ هەردوو بەشی (Dermatology, Plastic Surgery).

تێبینی/ هەردوو پسپۆڕی پێست و نەشتەرگەری جوانکاری و ڕێکاری دەکرێت دوای تەواوکردنی یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرین پێشکەشی خوێندن و راهێنان بکات بە مەرجێک بەڵێنامەی کارکردن بدات کە وەک میلاک بۆ ماوەی (٥) پێنج ساڵ لە دەرەوەی شار خزمەت بکات لە (هەڵەبجە و گەرمیان و راپەڕین و کۆیە و زاخۆ) و ببێتە میلاکی ئەم شوێنانە.

14- ئەو بەشانەی کە پێویستە پێشکەشکار خزمەتی نیشتەجێی دێرینی هەبێت وەکو مەرج بۆ ماوەی ساڵێک بۆ ئەوەی پێشکەشی خوێندن و راهێنان بکات لەم بەشانەی خوارەوە:

(Internal Medicine, Pediatrics, Neurology, Medical Oncology, Clinical Hematology, General Surgery, Gynecology & Obstetrics, Neurosurgery, Orthopedic, ENT, Urology, Cardiothoracic & Vascular Surgery, Ophthalmology, Pediatric Surgery, Maxillofacial & Oral Surgery, Radiation Oncology, Lab. Hematology, Histopathology, Chemical Pathology, Clinical Microbiology)

تێبینی/

أ- هەڵگری بڕوانامەکانی (MRCP, MRCS, FRCP, FRCS) بە هاوتای بۆرد هەژمار ناکرێت. تەنها ئەو بڕوانامانە هەژمار دەکرێن کە لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان یەکسانکردنی بڕوانامەی بۆ کراوە لەسەر بنەمای (CCT).

ب- سەبارەت بە پێشکەشکارانی دانەمەزراو، دواتر ناوەڕۆکەکەی بە فەرمانی وەزاری دەردەچێت

ڕێکخستنی پێشبڕکێ لە نێوان پێشکەشکاران و پێوەرەکانی سیستەمی ڕیزبەندی بەپێی ڕێژەی خاڵ:

شێوازی وەرگرتن و پێوەرەکانی پێشبڕکێ لە نێوان پێشکەشکاران بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:

1- نمرەی بڕوانامەی بەکالۆریۆس، ڕێژەی (٣٠٪)ی بۆ تەرخان دەکرێت.
2- نمرەی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی، ڕێژەی (٧٠٪)ی بۆ تەرخان دەکرێت.

تێبینی/

أ- بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی ماستەر و دبلۆمی دوو ساڵە (٤) چوار نمرەی پێ دەدرێت بۆ مەبەستی پێشبڕکێ.

ب- بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی دبلۆمی یەک ساڵە (٢) دوو نمرەی پێ دەدرێت بۆ مەبەستی پێشبڕکێ.

ج- بۆ هەر ساڵێکی نیشتەجێی دێرین (٢) دوو نمرەی پێ دەدرێت بۆ مەبەستی پێشبڕکێ، بە مەبرجێک لە (٢) دوو ساڵ زیاتر نەبێت.

د- بۆ هەر ساڵێکی خزمەت پاش پسپۆڕی یاخود نیشتەجێی دێرین (١) یەک نمرەی پێ دەدرێت بۆ مەبەستی پێشبڕکێ، بە مەرجێک لە (٢) دوو ساڵ زیاتر نەبێت.

هـ- پسپۆڕی وورد، تاقیکردنەوە لەسەر (١٠٠) نمرە ئەنجام دەدەن و نمرەی بەدەستهاتوو دەبێتە نمرەی پێشبڕکێ بۆ خاڵبەندی.

بەڵگەنامە داواکراوەکان:

1- نووسراوی لاری نەبوون لە شوێنی کارکردنی ئێستای پێشکەشکار لەسەر ئاستی وەزارەتی تەندروستی و وەزارەتی پێشمەرگە.
تێبینی/ بۆ دامووەزگاکانی سەر بە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لەسەر ئاستی سەرۆکایەتی زانکۆی دەبێت.
2- دوایین پوختەی راژەی پێشکەشکار
3- وێنەی رەسەنی بڕوانامەی کۆلێژ بە زمانی ئینگلیزی بە نمرە.
4- وێنەی رەسەنی بڕوانامەی هەڵواسراو یان فەرمانی بەخشینی بڕوانامە بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی بۆرد.
5- وێنەی رەسەنی بڕوانامەی هەڵواسراو بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی ماستەر و دبلۆمی باڵا.
6- وێنەیەکی رەنگاورەنگ لە رەگەزنامەی عێراق و ناسنامەی باری شارستانی یاخود کارتی نیشتمانی
7- (٢) دوو وێنەی رەنگاورەنگ.
8- پسولەی ژمێریاری بەشداری کردن لە تاقیکردنەوەی وەرگرتن لە خوێندن و راهێنان.
9- پێشکەشکار پێویستە لە ماوەی پرۆسەی پێشکەشکردن، بەڵێنامەی یاسایی لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی پڕ بکاتەوە کە لە بۆردی پزیشکی لە ناوەوە و دەرەوەی وڵات وەرنەگیراوە.

حوکمە گشتیەکان:

1- مەرجە پێشکەشکار دەرچووی یەکێک لە زانکۆی باوەڕپێکراوەکان بێت کە لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان- عێراق دانپێدراو بێت.
2- هیچ مامەلەیەک وەرناگیرێت، ئەگەر پێشکەشکار سەرجەم دۆکیومێنتەکانی تەواو نەبێت تاکو دوایین ڕۆژی پێشکەشکردن، بە پێچەوانەوە پێشکەشکار مافی بەشداربوونی لە تاقیکردنەوە نابێت.
3- پێویستە وەرگیراو پێش دەستپێکردن بە خوێندن و راهێنان، مۆڵەتی خوێندن بە پێی یاسا و پەیرەو و رێنماییە کارپێکراوەکان وەربگرێت و پێشکەش بە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی بکات.
4- لە کاتی پێشکەشکردنی هەر دۆکیومێنتێکی نادروست لە لایەن پێشکەشکار بۆ مەبەستی پێشکەشکردن و وەرگیران لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی، ئەوا راستەوخۆ فەرمانی سڕینەوەی ناوی لە لایەن ئەنجومەنەوە بۆ دەردەکرێت و رێکاری یاسایی بەرامبەری وەردەگیرێت.
5- وەزیر و ئەوانەی کە لەم پلەیەدان و ئەندامی پەرلەمان و ئەنجومەنی پارێزگاکان و سەرۆکی یەکە کارگێڕییەکان و سەرجەم فەرمانبەرانی خاوەن پلەی (باڵا/أ) و پلەی (باڵا/ ب)، تاوەکو لەم پلەیەدان، ناتوانن پێشکەشی خوێندن و راهێنانی بۆرد بکەن.

	Specialties				
Medical Specialties	Internal Medicine	Surgical Specialties	General Surgery	Dental Specialties	Oral & Maxillofacial Surgery
	Pediatrics		Gynecology & Obstetrics		Oral & Maxillofacial Medicine
	Family Medicine		Neurosurgery		Orthodontics
	Psychiatry		Orthopedic		Restorative Dentistry
					Special Care Dentistry
	Gastroenterology		ENT	Radiology Specialties	Radiology
	Emergency Medicine				
	Neurology		Urology		Radiation Oncology
	Medical Oncology		Cardiothoracic and Vascular Surgery	Pathology Specialties	Lab. Hematology
	Clinical Hematology				Histopathology
	Dermatology		Anesthesia		Chemical Pathology
	Nephrology		Plastic Surgery		Clinical Microbiology
	Rheumatology		Digestive Surgery	Public Health Specialties	Community Medicine
	Pulmonary Medicine		Ophthalmology		Health Administration
	Cardiology		Pediatric Surgery		Infectious Disease Control
	Endocrinology & Diabetes				Dental Public Health
	Clinical Pharmacy				
	Intensive Care Medicine				
	Pediatric Cardiology				